

Sygn. akt III PO 52/04

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Andrzej Wróbel (przewodniczący)

SSN Katarzyna Gonera

SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca)

Protokolant Halina Kurek

w sprawie z odwołania T. P.

z dnia 1 marca 2004 r., znak L. Prez. Ia/S-1102/13/04

w przedmiocie przeniesienia na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł.,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 marca 2006 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego decyzją z dnia 1 marca 2004 r. na podstawie art. 94 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271

ze zm.) przeniósł z dniem 15 marca 2004 r. sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego T. P. na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...]. W uzasadnieniu decyzji Prezes NSA wskazał na podstawowe cele reformy sądownictwa administracyjnego i wynikającą z tej reformy konieczność zapewnienia sprawnego wykonywania działalności orzeczniczej przez 14 wojewódzkich sądów administracyjnych, utworzonych rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie utworzenia wojewódzkich sądów administracyjnych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz. U. Nr 72, poz. 652). Art. 94 § 1 ustawy, który upoważnia Prezesa NSA do przeniesienia sędziego NSA na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, po zasięgnięciu opinii Kolegium NSA, zapewniał realizację postawionych celów.

W skład NSA wchodziło 280 sędziów powołanych na te stanowiska na podstawie dotychczasowych przepisów, natomiast na wniosek Zgromadzenia Ogólnego Sędziów NSA Prezydent RP rozporządzeniem z dnia 18 lutego 2004 r. w sprawie ustalenia liczby stanowisk sędziowskich w Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz liczby wiceprezesów (Dz. U. Nr 26, poz. 228) ustalił liczbę stanowisk sędziowskich dla NSA w nowej strukturze sądów administracyjnych – na 50. Wymagało to przeniesienia znacznej liczby powołanych wcześniej sędziów NSA do wojewódzkich sądów administracyjnych.

W odniesieniu do przenoszonych sędziów NSA, zajmujących dotychczas stanowiska sędziowskie w zniesionych z dniem 1 stycznia 2004 r. ośrodkach zamiejscowych NSA, Kolegium NSA i Zgromadzenie Ogólne Sędziów NSA przyjęły regułę, że będą oni wykonywać obowiązki sędziowskie w wojewódzkich sądach administracyjnych utworzonych w miejscowościach siedzib zniesionych ośrodków zamiejscowych NSA, w których sędziowie dotychczas pełnili służbę. Decyzja o przeniesieniu sędziego NSA T. P. została podjęta w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi.

W odwołaniu od powyższej decyzji T. P. wniosła o jej uchylenie, zarzucając jej niezgodność z art. 94 § 1 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz naruszenie art. 2, art. 32 i art. 180 Konstytucji.

W uzasadnieniu odwołania skarżąca podniosła, że decyzja Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w przedmiocie przeniesienia sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego do wojewódzkiego sądu administracyjnego mogła zostać podjęta wyłącznie po zasięgnięciu opinii Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego. Według niej, zwrot „po zasięgnięciu opinii” oznacza podjęcie „indywidualizowanego, odnoszącego się do konkretnej osoby aktu opiniowania, ze wskazaniem określonych kryteriów”. Z decyzji Prezesa NSA nie wynika, aby opinia taka była zasięgnięta. Powołano się w niej jedynie na „przyjęcie reguły”, zgodnie z którą sędziowie zajmujący stanowiska sędziowskie w zniesionych z dniem 1 stycznia 2004 r. ośrodkach zamiejscowych NSA będą wykonywać obowiązki sędziowskie w tych wojewódzkich sądach, w których miały siedziby zniesione ośrodki zamiejscowe NSA.

Skarżąca wskazała, że akt powołania jej na stanowisko sędziego nie został uchylony. Przeniesienie na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego nastąpiło niezgodnie z aktem powołania. W jej ocenie, decyzja Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego narusza art. 180 Konstytucji. Przeniesienie na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, a nie przeniesienie do orzekania w tym sądzie, powoduje uchylenie aktu powołania na stanowisko sędziego NSA, co jest w konsekwencji sprzeczne z zasadą nieusuwalności sędziów. Brak kryteriów odnośnie do podejmowania decyzji w przedmiocie delegowania lub przenoszenia sędziów pozwala na dowolność i w sposób oczywisty pozostaje w sprzeczności z zasadą państwa prawnego (art. 2 Konstytucji), zasadą równego traktowania (art. 32 Konstytucji) oraz zasadą nieusuwalności sędziów (art. 180 Konstytucji). Zastosowanie wobec niektórych sędziów art. 94 ustawy, a w stosunku do innych jej art. 95, różnicuje status sędziów. W konkluzji skarżąca wniosła o rozważenie przez Sąd Najwyższy możliwości przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego w kwestii zgodności art. 94 § 1 ustawy z Konstytucją.

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wniosł o oddalenie odwołania. Zdaniem Prezesa NSA zmiany ustroju sądów administracyjnych wymusiły przeniesienia niektórych sędziów NSA na stanowiska sędziów wojewódzkich sądów

administracyjnych, z pozostawieniem im tytułu i wynagrodzenia sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego, co odpowiada art. 180 ust. 5 Konstytucji. Takie decyzje o przeniesieniu nie naruszały żadnych zasad konstytucyjnych, ale były konieczne i zmierzały do realizacji reformy sądownictwa administracyjnego, a przy tym zostały podjęte po wypracowaniu zasadniczych kryteriów przenoszenia sędziów przez Kolegium NSA, które zostały zaakceptowane przez Zgromadzenie Ogólne tego Sądu w sposób, który umożliwiał każdemu sędziemu zgłoszenie wniosków odrębnych lub propozycji odmiennych oraz odniesienia się do każdego indywidualnego przypadku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Rozpatrywana sprawa jest podobna w jej istotnych aspektach przedmiotu i problemów prawnych, wynikających ze stanowisk odwołujących się sędziów NSA z jednej strony i Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z drugiej, do spraw, które zostały już rozstrzygnięte wyrokiem Sądu Najwyższego, w każdym wypadku oddalającymi odwołanie (np. wyroki z dnia 12 stycznia 2006 r. w sprawach III PO 1 /04 i III PO 3/04).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę z odwołania sędziego T. P. – z przyczyn zasadniczo podobnych do tych, które zostały wyczerpująco przedstawione w uzasadnieniach wyroków wyżej wymienionych, uznał, że odwołanie nie ma usprawiedliwionych podstaw. Wobec szczegółowego już przedstawienia występujących w sprawach tego rodzaju problemów prawnych i związanej z tym argumentacji przemawiającej na korzyść stanowiska Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego można w niniejszej sprawie poprzestać na wskazaniu kwestii zasadniczych.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 listopada 2005 r., P 20/04, orzekł że art. 94 § 1 ustawy jest zgodny z art. 2, art. 32, art. 178 ust. 1 oraz art. 180 Konstytucji. Przesądza to rozstrzygnięcie postawionego w odwołaniu problemu zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, że jego kompetencja do skutecznego przeniesienia sędziego tego Sądu na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego do wojewódzkiego sądu administracyjnego, w którym dotychczas pełnił służbę, jest zgodna z Konstytucją.

Odnosnie zarzutu, że Prezes NSA nie zasięgnął opinii Kolegium tego Sądu, przede wszystkim należy zauważyć, że przeniesienie sędziego NSA do wojewódzkiego sądu administracyjnego na podstawie art. 94 § 1 ustawy nie jest decyzją administracyjną w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, wobec czego przy jej podejmowaniu nie ma zastosowania art. 106 k.p.a. Poza tym, reguły przenoszenia sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego do wojewódzkich sądów administracyjnych zostały wypracowane podczas posiedzeń Kolegium oraz spotkań odbywanych z zainteresowanymi sędziami. Zasady te zostały następnie zaakceptowane przez Kolegium, a także przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego w dniu 9 lutego 2004 r. Zasady przenoszenia sędziów NSA do wojewódzkich sądów administracyjnych znane były wszystkim sędziom NSA. Na posiedzeniu Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego w dniu 23 lutego 2004 r. organ ten – w obecności przedstawicieli wszystkich Ośrodków Zamiejscowych – zaopiniował przeniesienie poszczególnych sędziów. Przyjęty tryb procedowania – konsultowany, uzgadniany, a także zaakceptowany przez całe środowisko sędziowskie sędziów NSA - zapewnił niezbędne standardy także w aspekcie pożądanej indywidualizacji formułowania opinii. Należy zatem przyjąć, że przewidziany w art. 94 § 1 ustawy wymóg zasięgnięcia opinii Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego został dochowany.

Uprawnione organy Naczelnego Sądu Administracyjnego – Kolegium tego Sądu i Zgromadzenie Ogólne jego sędziów – za zasadnicze kryterium przeniesienia sędziego do wojewódzkiego sądu administracyjnego przyjęły zachowanie dotychczasowego miejsca orzekania. Nie było to kryterium niesprawiedliwe. Zagwarantowało ono sędziom – przy pozostawieniu im prawa do wynagrodzenia i tytułu przysługującego sędziemu NSA - stabilizację sytuacji także w zakresie zgodności miejsc pracy i zamieszkania. Z drugiej strony, co nie mniej istotne, zapewniało racjonalną i bezwzględnie konieczną w państwie prawnym ciągłość orzekania w nowym systemie sądownictwa administracyjnego. Nie bez istotnego znaczenia jest też argument zaprezentowany przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, że indywidualna ocena wypełniania obowiązków służbowych, „a w tym zwłaszcza działalności orzeczniczej sędziego”, byłaby

połączona ze znacznymi trudnościami, ażeby nie naruszyć w tych ocenach niezawisłości sędziowskiej, skoro szło tylko o przeniesienie sędziego z powodu zmiany ustroju sądów.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.